

بیلوئے جو موت...

خواندگي ۽ غير رسمي تعليم جا مثالي پروگرام: ايشيا پيسيفڪ ريجن

12

صفحا:

2008

شايع ٿيو:

سنت ايجوڪيشن فائونڊيشن (SEF)

يونيسڪو (UNESCO)

شايع ڪندڙ:

پلاٽ 9، بلاڪ 7،

گهر نمبر 17، گهٽي نمبر F-7/3,8

ڪهڪشان ڪلفٽن 5،

PO Box. 0X2034

ڪراچي، 75600 پاڪستان

اسلام آباد پاڪستان

(92-021) 111-424-111

+92-51-261170-3,11710745

فون نمبر:

(92-021) 9251652

+92-51-2611175

فيڪس:

info@sef.org.pk

islamabad@unesco.org

اي ميل:

www.sef.org.pk

www.un.org.pk/unesco

ويب سائيٽ:

پروفيسر ريحانه مغني

ليڪڪا:

نثار ٻانڀڻ

سنڌي ويس:

ذوالفقار علي خان

سينگار ۽ سنوارپ:

پاڪستان ۾

چپايو ويو:

1000

تعداد:

پيش لفظ

پاڪستان هن وقت وڌندڙ ترقياتي مشڪلاتن کي منهن ڏئي رهيو آهي. عورتون جيڪي ملڪ جي تقريباً اڌ آبادي تي مشتمل آهن، اهي ترقي ۽ خاص طور تي تعليم جي ميدان ۾ تمام پٺتي پيل آهن. ساڳي صورتحال سنڌ صوبي ۾ پڻ آهي. ضرورت ان ڳالهه جي آهي ته صوبي اندر عورتن کي انهن مشڪلاتن کان نجات ڏيارڻ لاءِ تعليم جي شعبي ۾ کين وڌ کان وڌ موقعو ڏنو وڃي ته جيئن اهي بنا ڪنهن مت پيد جي ملڪ جي ترقي ۽ تعليم جي شعبي ۾ نمايان ڪاميابيون ماڻي سگهن. انهي سلسلي ۾ يونيسڪو (UNESCO) ۽ سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (SEF) حڪومت سنڌ، جهڙا ادارا اهم ڪردار ادا ڪري رهيا آهن.

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ) طرفان اردو ۾ شايع ڪرايل هي ڪهاڻيون غير تعليم يافتہ بالغ فردن جي ذهني سطح کي سامهون رکي انهن جي روزمره جي مسئلن ۽ ضرورتن کي نظر ۾ آڻيندي سرچيون ويون آهن. انهن ڪهاڻين اندر آيل مواد ۾ ماءُ ۽ ٻار جي صحت، غذائيت، ضرورتن، بيمارين کان بچاءَ جي موضوعن سان گڏ معاشرتي برائين ۽ انهن جي ڪري پيدا ٿيل پيچيدگين جي پڻ نشاندهي ڪئي وئي آهي. جڏهن ته صفائي، صاف پاڻي ۽ هنري سکيا جي ضرورتن کي پڻ سامهون رکي ڪهاڻيون ترتيب ڏنيون ويون آهن، جيڪي غير تعليم يافتہ بالغ فردن خاص ڪري عورتن لاءِ نهايت ئي ڪارائتو ثابت ٿينديون.

پروفيسر ربحانه مغنيءَ جي هنن ڪهاڻين ۾ زندگيءَ جي پيچيدگين، صحت ۽ بهتر زندگي گذارڻ جي مهارتن متعلق جيڪا ڄاڻ ڏنل آهي اها اهڙين عورتن لاءِ انتهائي لاپائتي ثابت ٿيندي جيڪي اڻپڙهيل ۽ سماج جي پيڙهيل طبقي سان واسطو رکن ٿيون. مان سمجهان ٿو ته اسان جي بهراڙين ۾ نه صرف تدريسي تعليم پر ان سان گڏوگڏ صحت، زندگيءَ جي اوڻاين ۽ زندگي گذارڻ جي مهارتن متعلق تعليم جي به تمام گهڻي ڪوت آهي، جنهن کي پورو ڪرڻ لاءِ هر سطح تي ڪوششون وٺڻ جي سخت ضرورت آهي ته جيئن ماڻهن اندر وڏي پئماني تي سماجي سجاڳيءَ کي بيدار ڪري سگهجي. ان ڏس ۾ حڪومتي ادارا پنهنجي وٽ ۽ وس آهر آڻيندي رهيان آهن ته جيئن هن جديد دور ۾ سنڌ جون بهراڙيون بهتر ڪان بهتر ٿي قومي ۽ ملڪي سطح تي پنهنجو پرپور ڪردار ادا ڪري سگهن.

انهيءَ سان گڏوگڏ مان يونيسڪو جي ان ڪوشش کي به ساراهيندس ته انهن هميشه بالغن جي گهڻ طرفي تعليم لاءِ بهتر ڪان بهتر قدم کنيا آهن ۽ ڪميونٽيز جي شراڪت سان هيٺين سطح تائين ماڻهن کي تعليم طرف وڌيڪ راغب ڪرڻ جي ڪوشش پڻ ڪئي آهي. ان ئي سلسلي جي هڪ ڪڙيءَ تحت يونيسڪو، سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ) طرفان اردو ۾ شايع ڪرايل ڪهاڻين جي جائزي بعد انهن ڪهاڻين کي سنڌي ٻوليءَ ۾ آڻڻ جو رٿيو ۽ سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ) سان مالي سهڪار ڪري انهن ڪهاڻين کي سنڌي ٻوليءَ ۾ تمام آسان ترجمو ڪري شايع ڪرائي جس لهڻو آهي. مان هڪ ڀيرو وري جس ڏيڻ چاهيندس سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ) کي جن پنهنجي فني خدمتن ۽ يونيسڪو جي مالي تعاون سان اها ڳالهه ممڪن بڻائي. اهو هڪ خوش آئيند عمل آهي ۽ اها اميد پڻ ڪجي ٿي ته اڳتي به اهڙي قسم جي شعوري سرگرمين کي ساڳئي ئي جوش ۽ جذبي سان جاري ۽ ساري رکبو.

پروفيسر ڊاڪٽر رفيع احمد صديقي

مئنيجنگ ڊائريڪٽر

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ)

بېلوءَ جو موت

زينت: ادي زينب! ڇا ڳالهه آهي تون پريشان پئي ڏسجين خير ته آهي نه....؟

زينب: (روئندي) ادي منهنجي پيٽ جو خط آيو آهي، هن جي يارهن مهينن

جو پٽ بېلوفوت ٿي ويو...

زینت: یا اللہ...! کیئن فوت ٿيو...؟

زینت: ادي خناق جي جهٽڪن جي بيماريءَ جي
ڪري...

زینت: چو پلا تو واري پيٽ ننديڙي کي حفاظتي
ٽُڪا نه هٽايا هيا ڇا...؟

زینت: نه ادي...! ڊاڪٽر به اهوئي پڇيو پئي...

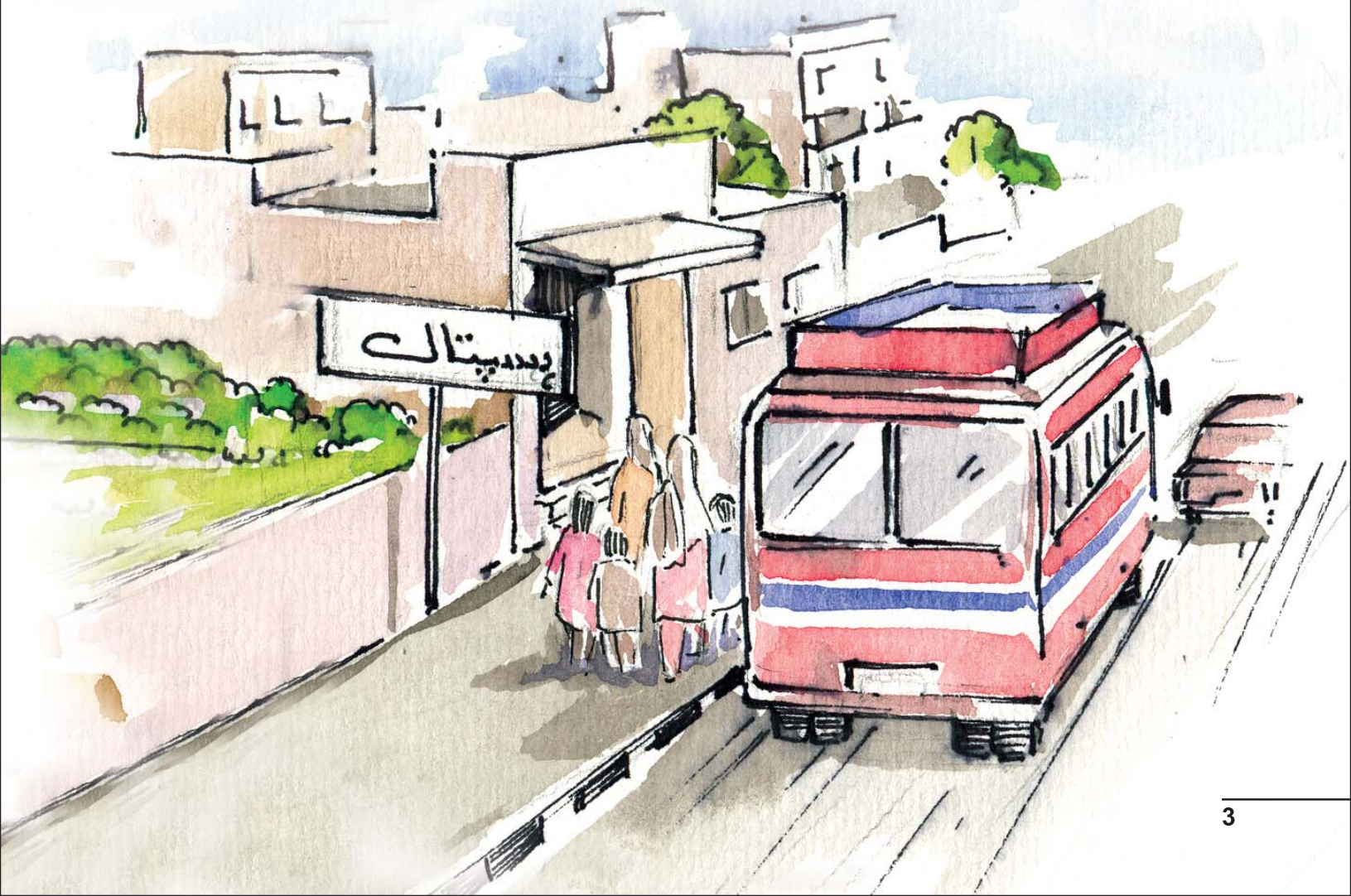
زینت: پلا تو ته پنهنجن ٻارن کي اهي حفاظتي
ٽُڪا هٽايا آهن نه...؟

زینت: نه ماسي ڪٿي...! واندڪائي نه ٿي ملي...

زینت: ادي شابس اٿي مان ته چوانءِ ٿي هاڻ ٿي
اُتءِ مون سان هلي ٻارن کي ٽُڪا هٽاءِ...

زینت: ها ادي ائين چڱو ٿيندو، مان گڊو، اسلم ۽
ٿمرين کي ساڻ ٿي وٺي هلان...

زينت بس جي ٽڪيٽ وٺي زينب ۽ ٻارن کي ساڻ ڪري اسپتال پهچي وئي.
زينت ڳوٺ جي عورتن جي خواندگيءَ جي مرڪز ۾ سهولتڪار آهي. هوءَ ڳوٺ
وارن جي مرڙي مسئلن کي حل ڪرڻ لاءِ هميشه اڳڀري رهندي آهي...

بئي ڏينهن سندس مڙس جميل جيئن ئي گهر ۾ داخل ٿيو ته زينت بيچينيءَ مان
ڪائس پڇيو...

زينت: مون اوهان کي حفاظتي ٽڪن جي چارٽ لاءِ چيو هيو اوهان اهو آندو
آهي...؟

جميل: اهو ڪيئن ٿو ٿي سگهي ته مان اها ايڏي وڏي ڳالهه وساري ڇڏيان،
سرڪار جو حڪم جو هيو، هي وٺ هي آهي اهو چارٽ. پلا ان جي
صدقي ۾ چانهه جو هڪڙو پيالو ملندو...؟

زينت: حاضر سائين... اجها هاڻي ئي چانهه
ٺاهي ڪڍي ٿي اچان...

زينت، جميل جي هٿ ۾ چانهه جو پيالو
ڏنو ۽ جميل کان چارٽ وٺي مرڪز
طرف هلي وئي...

زينت جيئن ئي مرڪز ۾ داخل ٿي ته هن ڏٺو ته زينب سميت سڪڻ لاءِ ايندڙ عورتن جو چڱو خاصو تعداد مرڪز ۾ موجود هيو، زينت گذريل ڏينهن پڙهايل سبق کي ٻيهر پيرو ڏيارايو ۽ پوءِ چارٽ کي پت تي هڻي ان کي پن حصن ۾ ورهائي سمجھائڻ شروع ڪيو...

حفاظتي ٽڪن جو مڪمل ڪورس

بي-سي-جي ۽ پوليو "ڄمندي"	پيدائش کان جڏي پوءِ
پوليو "پھريون" ڊي-پي-ڊي "پھريون"	ڇهن هفتن کانپوءِ (ڏيڍ مهيني کانپوءِ)
پوليو "ٻيو" ڊي-پي-ٽي "ٻيو"	ڏهن هفتن کانپوءِ (اڍائي مهينن کانپوءِ)
پوليو "ٽيون" ڊي-پي-ٽي "ٽيون"	چوڏهن هفتن کانپوءِ (سائڻ ٽن مهينن کانپوءِ)
خسروڪنٺ مالا "پھريون" ايم-ايم-آن ٽڪا	نو مهينن کانپوءِ
تشنج، پوليو ۽ بوسٽر	پن کان چئن سالن تائين

چارت سمجھائڻ کانپوءِ زينت چيو:

زينت: چارت ٻار جي پيدائش کانپوءِ اوهان جي رهنمائي ڪندو آهي، مثال طور ٽينس جي ويڪسين ڳورهاري ٿيڻ بعد هٽائڻ تمام ضروري آهي...

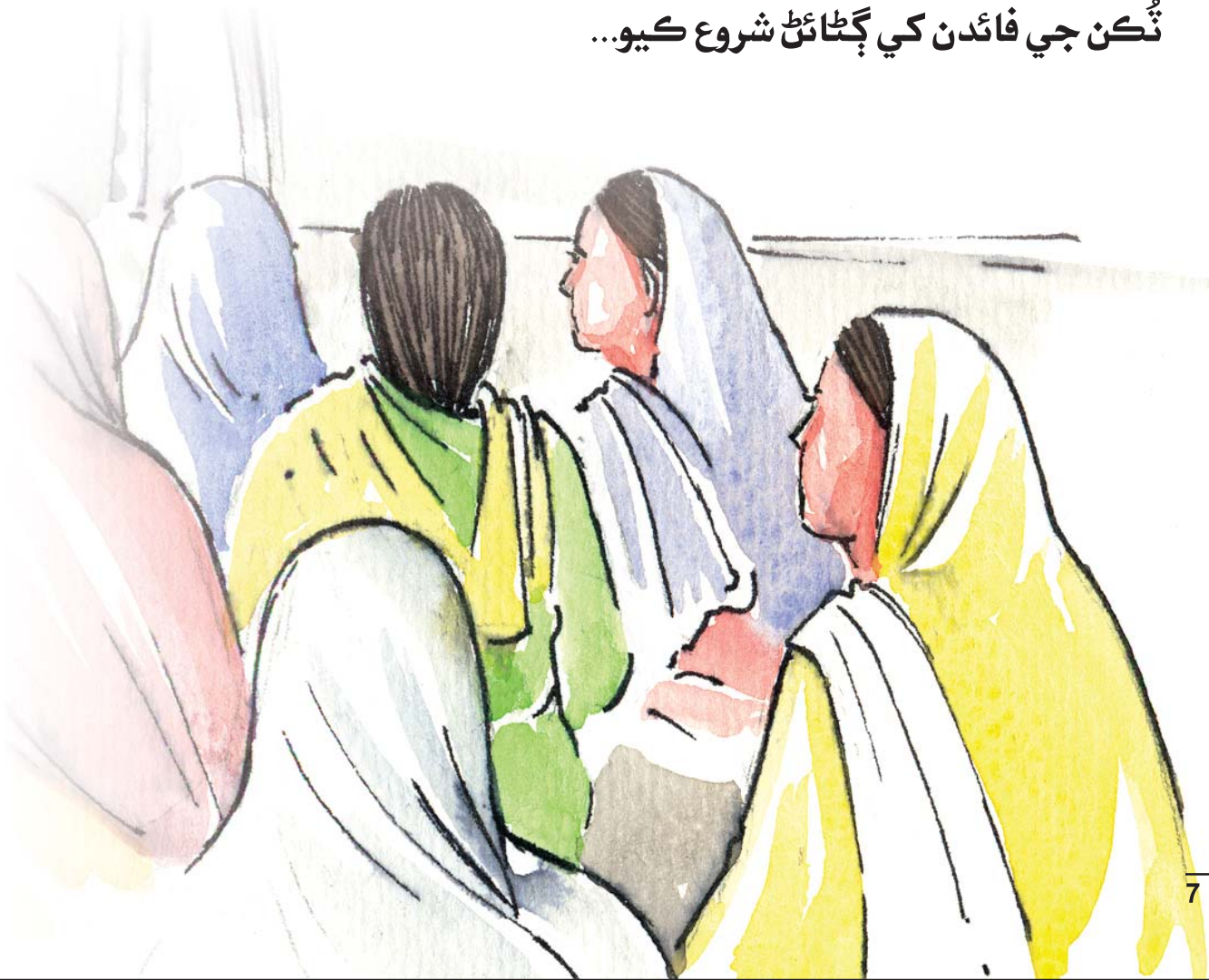
مريم: ادي، ٻيٽ دوران ٽينس جو ٽڪو هٽائڻ چو ضروري آهي...؟

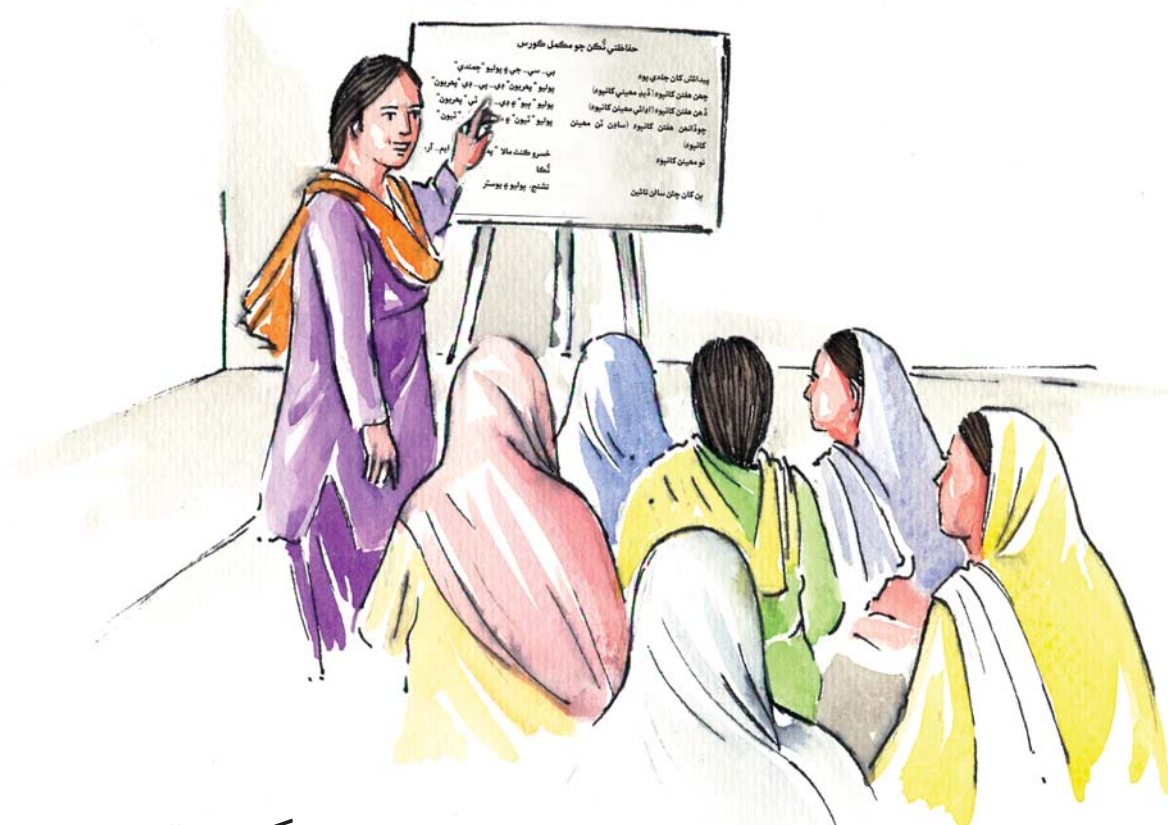
زينت: ٽينس جو ٽڪو ماءُ ۽ ٻار ٻنهي کان حياتي وٺندڙ گندي زخم جي اثرن کان بچائي ٿو...

مریم: پوءِ ته ادي مان سپاڻ ٿي ٿيٽنس جو ٺُڪو هٽائڻ وينديس، مونڪي
ستون مهينو آهي...

آخر ۾ زينت عورتن کي چيو ته سڀئي پھريان پاڻ ۾ صلاح مصلحت ڪن ۽ ٻڌائين
ته ٺُڪن هٽائڻ سان اسان کي ڪهڙا ڪهڙا فائدا ٿيندا آهن، ڏهن منٽن کانپوءِ
عورتون جواب ڏيڻ لاءِ تيار ٿي ويون ۽ واري واري سان مڙني عورتن حفاظتي
ٺُڪن جي فائدن کي ڳڻائڻ شروع ڪيو...

مريم: ٻارن کي حياتي ڪسيندڙ بيمارين کان بچائي سگهجي ٿو...

زينب: ٻارن کي معذور ٿيڻ کان بچائي سگهجي ٿو...

رشيدہ: والدين جو بيمارين جي ڪري خرچو نه ٿو ٿئي...

جميلا: ٻارن جي ذهني ۽ جسماني نشوونما ٿئي ٿي...

زينت کي اهو سڀ ڪجهه ٻڌي ۽ ڏسي ڏاڍي سرهائي ٿي ته عورتون حفاظتي ٽڪن جي اهميت سمجهي ويون آهن...

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن

عورتن جي تعليم ۽ پاڻ پرائڻ وارو پروگرام

ٻيا ڪتاب

★ لالي	★ رحمن سائين
★ ادي نجم	★ اڻڄاڻ ڏک
★ ميرو جو ڏک	★ نادر جي بيماري
★ اسان سڀ گڏجي	★ زينب جي پريشاني

سمورا حق ۽ واسطو يونيسڪو اسلام آباد، پاڪستان ۽ سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن ڪراچي وٽ محفوظ آهن. هن ڪتابچي ۾ انتخاب ڪيل انگ اکر ۽ معلومات ليکڪا جي ذاتي راءِ تي مشتمل آهن، جن سان يونيسڪو جو متفق هجڻ ضروري نه آهي.

حق ۽ واسطو محفوظ

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن

پلاٽ 9، بلاڪ 7، ڪمڪشان ڪلٽرن 5، ڪراچي

فون: 111-111-424 (021) فيڪس: 9251652 (021)

ويب سائيٽ: www.sef.org.pk اي ميل: info@sef.org.pk

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization